

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15869

Tarih : 08.01.2026

38946

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İttüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Son dönemde tarım sektöründe üretim maliyetlerindeki hızlı artış, ürünlerin maliyetin altında satılması, çiftçilerin bankalara ve kamuya olan borçlarının giderek büyümesi ile kuraklık ve zirai don gibi iklim kaynaklı afetler, tarımsal üretimi ve kırsal yaşamı ciddi biçimde tehdit eder hâle gelmiştir. Mazot, gübre, yem, tohum, elektrik ve sulama giderlerindeki artışlar karşısında yeterli destek mekanizmalarının devreye sokulmaması, üreticileri borçlanmaya zorlamış; özellikle küçük ve orta ölçekli çiftçiler açısından sürdürülemez bir tablo ortaya çıkmıştır.

Bu koşullar altında, 01.01.2026 tarihi itibarıyla Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla kullanılan faiz indirimli (sübvansiyonlu) tarım kredilerinde, üreticilerin vergi borcu ve Sosyal Güvenlik Kurumu (Tarım Bağ-Kur dâhil) prim borcu bulunmadığına dair belge ibraz etmelerinin zorunlu hâle getirilmesi, çiftçilerin finansmana erişimini daha da daraltmıştır. Hâlihazırda borç yükü altında üretim yapmaya çalışan çok sayıda çiftçi, bu şart nedeniyle devlet destekli kredi mekanizmalarının tamamen dışında bırakılmıştır.

Oysa tarımsal üretimin doğası gereği çiftçiler, gelirlerini hasat dönemlerinde elde etmekte; yılın büyük bölümünde borçla üretim yapmaktadır. Tarım Bağ-Kur primlerini ve vergi borçlarını düzenli biçimde ödeyemeyen çiftçilerin sayısı oldukça yüksektir. Bu gerçeklik göz ardı edilerek getirilen "borcu yoktur" şartı, destek mekanizmalarının amacına aykırı biçimde, en çok desteğe ihtiyaç duyan üreticilerin sistem dışına itilmesine yol açmaktadır.

Diğer yandan son aylarda birçok bölgede yaşanan kuraklık, zirai don ve iklim düzensizlikleri nedeniyle ürün kayıpları meydana gelmiş; çiftçilerin gelirleri daha da azalmıştır. Buna rağmen krediye erişimin kısıtlanması, tarımsal üretimin devamlılığı, gıda güvenliği ve kırsal istihdam açısından ciddi riskler doğurmaktadır. Çiftçi örgütleri, ziraat odaları ve üretici birlikleri tarafından dile getirilen bu sorunlar, yalnızca bireysel mağduriyetler değil, tarım politikalarının yapısal bir kriz içinde olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda:

- 1- 01.01.2026 tarihi itibarıyla faiz indirimli tarım kredilerinde vergi ve SGK borcu bulunmadığına dair belge aranması hangi mevzuat, tebliğ veya idari düzenlemeye dayanmaktadır?
- 2- Söz konusu şart, Resmî Gazete'de yayımlanmış bir Cumhurbaşkanlığı Kararı veya tebliğ ile açıkça düzenlenmiş midir; yoksa banka ve kooperatiflerin uygulama talimatlarıyla mı hayata geçirilmiştir?
- 3- Tarım Bağ-Kur borcu bulunan çiftçilerin sayısı kaçtır? Bu çiftçilerden kaç tanesi getirilen bu yeni uygulama nedeniyle faiz indirimli tarım kredilerinden yararlanamamıştır?
- 4- Son bir yıl içinde çiftçilerin bankalara olan toplam kredi borcu ne kadardır? Bu borcun son bir ayda ve son bir yılda gösterdiği artış oranları nelerdir?
- 5- Son bir yıl içerisinde çiftçilerin kredi kooperatiflerine olan toplam borcu ne kadardır? Bu borcun son bir ayda ve son bir yılda gösterdiği artış oranları nelerdir?
- 6- Şu anda halihazırda icra takibinde olan çiftçi sayısı kaçtır?
- 7- Üretim maliyetlerinin ürün satış fiyatlarının üzerine çıkması nedeniyle zararına üretim yapan çiftçilerin durumuna ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir ekonomik etki analizi bulunmakta mıdır?
- 8- 2025 ve 2026 yıllarında kuraklık ve zirai don nedeniyle ürün kaybı yaşayan çiftçilerin sayısı ve etkilenen ekili alan miktarı ne kadardır? Bu çiftçilere yönelik ilave destek, borç erteleme veya kredi kolaylaştırma çalışmaları yapılmakta mıdır?
- 9- Sübvansiyonlu tarım kredilerinin, borçlu olduğu için en çok desteğe ihtiyaç duyan küçük aile işletmelerini sistem dışına itmesi, Bakanlığınızca tarım politikalarının amacıyla çelişen bir durum olarak görülmekte midir?
- 10- Vergi ve SGK borcu şartının kaldırılması ya da borcunu yapılandıran çiftçiler açısından esnetilmesine yönelik bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
- 11- Ziraat odaları, üretici birlikleri ve çiftçi örgütlerinden gelen yoğun tepkiler dikkate alınarak, bu uygulamanın yeniden düzenlenmesine yönelik bir girişim planlanmakta mıdır?